

DATUM
2005-10-19

Kommunfullmäktige i
Lunds kommun

Utlåtande avseende delårsrapport 2005

Revisorerna skall bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål för den ekonomiska förvaltningen som fullmäktige beslutat om i årsbudgeten och flerårsplanen.

Kommunens revisorer har översiktligt granskat Lund kommuns delårsrapport per 2005-08-31. En översiktlig granskning är väsentligt begränsad och inriktad på analys och mindre på detaljgranskning. Granskningsresultatet framgår av bifogad revisionsrapport som utarbetats av Komrev inom Öhrlings PricewaterhouseCoopers.

Den prognos som lämnas i delårsrapporten visar att kommunen kommer att uppnå ekonomisk balans år 2005 och att reglering kommer att kunna ske av 2003 och 2004 års uppkomna negativa balanskravsresultat.

Revisorerna bedömer att:

- delårsrapporten i allt väsentligt uppfyller kraven enligt den kommunala redovisningslagen,
- kommunen per den siste augusti inte uppnår den uppställda finansiella målsättningen för 2005, då soliditetens utveckling minskat med en procentenhet jämfört med 2002. Någon prognos för soliditetsmålet lämnas inte i delårsrapporten avseende helår 2005,
- investeringsnivån är låg i förhållande till vad som budgeterats,
- nämnderna i olika omfattning har behandlat måluppfyllelsen i sina delårsrapporter. Kommunen hade redan fastställt budgeten för 2005 när de nya reglerna för god ekonomisk hushållning infördes. I delårsrapporten saknas en samlad uppföljning av mål för en god ekonomisk hushållning utifrån ett verksamhetsmässigt perspektiv. Vi kan som en följd av detta inte bedöma resultatet i denna del,
- kommunens ekonomi har utvecklas positivt och kommunen uppnår 2005 de finansiella målsättningar för god ekonomisk hushållning som ställts upp i samband med budget för 2006. Kommunen har också i budget 2006 fortsatt med att vidareutveckla mål och riktlinjer för verksamheten kopplat till god ekonomisk hushållning.

DATUM
2005-10-19

Per Olsson	Anna-Klara Arvidsson	Eva Ekelund Olsson
------------	----------------------	--------------------

Rolf Ljungström	Ingrid B Nilsson	Waltraud Rasch
-----------------	------------------	----------------

Sven Assarsson	Peter Bengtsson - av fullmäktige undantagen för granskning av Utbildningsnämnden	Anders Ebbesson - av fullmäktige undantagen för gransk- ning av BSN-Norr och Centrala skolnämnden
----------------	--	---

Tamas Osváth	Claes Berne	Lars Sjöberg
--------------	-------------	--------------

Lars Larsson	Bertil Göransson	Bengt J Jönsson - av fullmäktige undantagen för gransk- ning av BSN-Söder
--------------	------------------	--

DATUM
2005-10-19

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

K O M M R E V

Bilaga

Granskning av

Delårsrapport januari-augusti 2005

Lunds kommun

Oktober 2005

Lena Salomon

Innehållsförteckning

Sammanfattande bedömning.....	3
1 Inledning	4
2 Innehåll och information i delårsrapporten.....	5
2.1 Iakttagelser	5
2.2 Bedömning	6
3 Utvecklingen i förhållande till god ekonomisk hushållning.....	6
3.1 Iakttagelser	6
3.2 Bedömning	8

Sammanfattande bedömning

Vi har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en översiktlig granskning av Lund kommuns delårsrapport för januari-augusti 2005. Granskningen ska utgöra ett underlag för den skriftliga bedömning som kommunens revisorer, enligt nya regler i kommunallagen, ska lämna inför fullmäktiges behandling av delårsrapporten.

Enligt vår bedömning innehåller den granskade delårsrapporten de delar som krävs enligt KRL. Däremot avviker kommunen från gällande redovisningsrekommendationer då en finansieringsanalys och en sammanställd redovisning inte ingår i delårsrapporten. Vi är däremot positiva till att delårsrapporten lämnar kortfattad information om personalförhållanden och andra omvärldspåverkande faktorer.

När det gäller kommunens utveckling i förhållande till god ekonomisk hushållning är bedömningen att kommunens ekonomi förbättrats väsentligt. Däremot uppnår kommunen per den siste augusti inte den finansiella målsättningen kopplad till soliditetens utveckling under en treårsperiod. Någon prognos för helår lämnas inte i delårsrapporten avseende 2005. Vi kan också konstatera att kommunen, utifrån nu gjorda prognos, kommer att kunna reglera tidigare års uppkomna negativa resultat inom angiven tid.

Mot bakgrund av de redovisade investeringar och den prognos som lämnas vill vi återigen framhålla vikten av arbetet med en realistisk investeringsplanering i syfte att få en bra överensstämmelse mellan budget och utfall

Nämnderna har i olika omfattning behandlat måluppfyllelsen i sina delårsrapporter. Kommunen hade redan fastställt budgeten för 2005 när de nya reglerna för god ekonomisk hushållning infördes. I delårsrapporten för 2005 saknas kommunstyrelsens samlade bedömning av vad uppföljningen av målen innebär när det gäller utvecklingen av verksamheten i förhållande till de inriktningar som fastställts i samband med budgeten 2005. Vi kan som en följd av detta inte bedöma resultatet i denna del.

Vi är positiva till att kommunen i budget 2006 fortsatt med att vidareutveckla mål och riktlinjer för verksamheten. I delårsrapporten gör kommunstyrelsen en samlad bedömning av efterlevnaden av de i budget 2006 uppställda nämndsgemensamma målen för god ekonomisk hushållning. Fr om år 2006 har kommunfullmäktige gett nämnderna i uppgift att ta fram två nämndsmål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Enligt vår uppfattning skapar detta förutsättningar för att fullmäktige ska kunna bedöma god ekonomisk hushållning såväl ur ett finansiellt som ett verksamhetsmässigt perspektiv, i enlighet med lagstiftarens intentioner.

1 Inledning

Fr.o.m år 1998 är kommuner, landsting och kommunalförbund skyldiga att minst en gång under räkenskapsåret upprätta en särskild redovisning (delårsrapport) för verksamheten från räkenskapsårets början (SFS 1997:614 Lagen om kommunal redovisning, 9 kap. § 1-3, i fortsättningen benämnd KRL).

En nyhet i kommunallagen är att fr o m år 2005 lagregleras att delårsrapporten ska behandlas av kommunfullmäktige. Vidare lagregleras att kommunens budget ska innehålla mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning både vad gäller verksamheten och ekonomin. Revisorerna får till uppgift att bedöma om resultatet i delårsrapporten och i årsredovisningen är förenligt med de fastlagda målen. Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas delårsrapporten och årsredovisningen inför fullmäktiges behandling.

Noteras bör att förändringarna i kommunallagen trädde i kraft den 1 december 2004. Detta innebär att Lunds kommuns budget var fastställd innan förändringarnas ikraftträdande. Enligt Sveriges kommuner och landstings tolkning gäller därmed inte de nya reglerna om god ekonomisk hushållning förrän år 2006. Dock ska revisorernas bedömning redan år 2005 biläggas delårsrapport och årsredovisning inför fullmäktiges behandling.

Som underlag för revisorernas bedömning har vi på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en översiktlig granskning av Lunds kommuns delårsrapport för januari-augusti 2005. Utgångspunkten har varit Komrevs modell för granskning av delårsrapporter. Granskningen har omfattat en genomgång av skriftligt material samt intervjuer med berörda tjänstemän bl a gällande periodiseringar för upprättande av periodbokslutet och bedömningar i samband med arbetet med helårsprognosen.

I denna rapport lämnas vår bedömning av om innehållet i delårsrapporten uppfyller bestämmelserna i KRL och andra redovisningsregler samt om det i övrigt lämnas väsentlig information i rapporten. Därtill redovisas vår bedömning av om utvecklingen i kommunen kan sägas följa det som kommunfullmäktige hittills har uttalat om vad som är att betrakta som god ekonomisk hushållning.

Noteras bör att granskningen av delårsrapporten är mer översiktlig jämfört med en granskning av kommunens årsredovisning. Detta innebär bl a att granskningen inte har omfattat detaljkontroll av enskilda poster i delårsbokslutet.

2 Innehåll och information i delårsrapporten

2.1 Iakttagelser

Av KRL och förarbetena till denna lag framgår att delårsrapporten bör ges samma struktur som en årsredovisning. Delårsrapporten ska åtminstone innehålla;

- Förvaltningsberättelse
- Resultaträkning
- Balansräkning
- Jämförelsetal för motsvarande period föregående år.

Vi kan konstatera att Lunds kommuns delårsrapport innehåller de delar som krävs enligt KRL med undantag av jämförelsetal för motsvarande period föregående år. Beroende på att kommunen fr o m år 2005 ändrat rapportperiod från den siste juni till siste augusti har kommunen inte kunnat få fram jämförelsetal för motsvarande period föregående år.

KRL innehåller inget krav på att en finansieringsanalys ska ingå i delårsrapporten. Däremot föreslås i gällande redovisningsrekommendationer för kommuner att finansieringsanalysen bör utgöra en del av denna rapport. Vi konstaterar att Lunds kommun inte valt att ta med någon finansieringsanalys i delårsrapporten. Däremot lämnas kortfattad information om skuldsättningsgrad i rapporten.

Delårsrapporten bör därutöver innehålla information om kommunens företag. Lunds kommuns delårsrapport innehåller ingen sammanställd redovisning utan kortfattad information om de kommunala bolagen lämnas i förvaltningsberättelsen.

Delårsrapporten bör innehålla tilläggsupplysningar om tillämpade redovisningsprinciper till de finansiella rapporterna. Delårsrapporten innehåller tilläggsupplysningar (noter) till resultaträkningen och en not till balansräkningen. I delårsrapporten anges att samma redovisningsprinciper som användes vid bokslutet för 2004 tillämpats i delårsrapporten.

När det gäller den verbala delen i delårsrapporten, vilken vi betraktar som förvaltningsberättelsen, är denna till övervägande del inriktad på den ekonomiska utvecklingen. Uppföljning av mål, personalredovisning, befolkningsutveckling, systerföretagsutveckling beskrivs kortfattat i förvaltningsberättelsen.

Kommunens periodbokslut per siste augusti upprättas genom särskild verifieringstyp i redovisningen, s k hänsynsposter eller genom bokföringsorder. Särskilda anvisningar har utformats av kommunstyrelsen för delårsrapporten.

2.2 Bedömning

Enligt vår bedömning innehåller den granskade delårsrapporten de delar som krävs enligt KRL. Däremot avviker kommunen från gällande redovisningsrekommendationer då en finansieringsanalys och en sammanställd redovisning inte ingår i delårsrapporten. Två tredjedelar av landets kommuner inkluderar en finansieringsanalys i sin delårsrapport. När det gäller tilläggsupplysningar förutsätter vi att kommunen utvecklar noterna avseende balansräkningens poster (t ex eget kapital).

Enligt vår uppfattning utgör delårsrapporten, mot bakgrund av god ekonomisk hushållning, ett lämpligt tillfälle för att ge kommunfullmäktige en mer samlad information om såväl den finansiella som den verksamhetsmässiga utvecklingen i kommunen. För 2005 utvärderas de mål som anges i budget för 2005. Fr o m år 2006 har kommunfullmäktige gett nämnderna i uppgift att ta fram två nämndsmål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. När det gäller information om utvecklingen i kommunens egen verksamhet återkommer vi i avsnitt 3. Vi är positiva till att delårsrapporten även lämnar kortfattad information om personalförhållanden och andra omvärldspåverkande faktorer.

3 Utvecklingen i förhållande till god ekonomisk hushållning

3.1 Iakttagelser

Inledning

Som nämnts under avsnitt 1 trädde kommunallagens nya regler om god ekonomisk hushållning i kraft den 1 december 2004. Med tanke på att kommunen då redan hade fastställt budgeten för år 2005 var det inte möjligt att fullt ut anpassa innehållet till de nya reglerna. Vår granskning har därför i huvudsak avsett vad vi anser behöver utvecklas vidare för att möjliggöra en avstämning av kommunens utveckling i förhållande till god ekonomisk hushållning. Därtill lämnas vår uppfattning av utvecklingen utifrån tillgängligt underlag om första halvåret 2005 och de prognoser som lämnats för helåret.

Den ekonomiska utvecklingen

Prognosen i delårsrapporten visar på ett positivt resultat på 124 mnkr som överstiger budget med drygt 100 mnkr. I prognosen ingår poster av engångskaraktär med 72 mnkr varför resultatet utan dessa poster beräknas bli 52 mnkr år 2005. Även utan dessa engångsposter är resultatet bättre än vad som budgeterats. Resultatförbättringen är främst orsakad av skattehöjningen mellan 2004 och 2005 med 0,75 öre/skattekrona och ränteintäkter från Krafringen AB som inte budgete-

rats. Kommunens nettokostnader prognostiseras att öka med 4,5 % mellan 2004 och 2005 om justering görs för poster av engångskaraktär. Skatteintäkterna beräknas öka med 11 % mellan 2004 och 2005 vilket är en lägre ökning än vad som tidigare bedömts.

Kommunstyrelsen fastställde 2002 en finansiell målsättning som innebär att soliditeten inom några år skall vara oförändrad. Ambitionen var att målet skulle kunna uppfyllas inom en treårsperiod. Ursprungsvärdet för 2002 uppgick till 39 % om hänsyn tas till ändrade redovisningsprinciper avseende pensioner intjänade före 1998. År 2003 var soliditeten 37,5 % och 2004 hade den sjunkit till 36,8 %. Soliditeten i delårsrapporten uppgår till 38 % vilket innebär en ökning med 1,2 %-enheter jämfört med 2004 men fortfarande en minskning med 1 %-enhet jämfört med 2002. Någon prognos för helåret avseende soliditeten lämnas inte i delårsrapporten.

Därutöver redovisas i delårsrapporten de två finansiella målen som kommunfullmäktige beslutat om i EVP 2006-2008 kopplat till en god ekonomisk hushållning. För den ekonomiska utvecklingen har kommunfullmäktige fastställt ett finansiellt mål att *kommunen ska ha ett årligt positivt resultat som minst uppgår till 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag*. Av delårsrapporten framgår att om denna målsättning gällt redan för 2005 hade det för delårsrapportens period uppgått till 4,1 % eller 1,3 % exklusive engångsposter. I helårsprognosen beräknas motsvarande siffror uppgå till 3,6 % respektive 1,5 % om jämförelsen görs exklusive engångsposter. Kommunen uppnår den finansiella målsättningen givet prognosens förutsättningar bl a till följd av poster av engångskaraktär. Den prognos som lämnas i delårsrapporten visar också att kommunen kommer att klara balanskravet år 2005.

Den andra finansiella målsättningen som finns i budget 2006 innebär att *kommunens investeringar till 100 % skall finansieras med egna medel (årets avskrivningar och resultat)*. Undantag kan göras för finansiellt lönsamma investeringar. Vi konstaterar att målsättningen, om den gällt för 2005, hade uppnåtts i delårsrapporten då nyckeltalet uppgår till 154 %. I motsvarande prognosen för 2005 beräknas nyckeltalet att uppgå till 111 %.

I bokslut för 2004 uppgick investeringarna till 67 % av anslagna investeringsmedel. Revisionen påtalade då vikten av att kommunen framöver vidareutvecklade sin investeringsplanering. I delårsrapporten uppgår gjorda investeringar till 37 % av budget. Vi noterar att kommunens investeringar för helår beräknas uppgå till 76 % av den budgeterade investeringsvolymen.

Utvecklingen inom verksamheten

Målen för verksamheterna finns på tre nivåer i organisationen nämligen fullmäktigemål, nämndsmål och verksamhetsmål (ej med i EVP).

Som bilaga till delårsrapporten finns nämndernas delårsrapporter för 2005. I dessa uppföljningar ingår nämndernas redovisningar av uppfyllelsen av beslutade mål när det gäller dels ekonomi och del verksamhet.

Kommunstyrelsen har i samband med budget för 2006 tagit fram sex nämndsgemensamma mål kopplade till god ekonomisk hushållning inom områden som: god budgetföljsamhet, information om ekonomi och verksamhet, åtgärder vid negativa budgetavvikelser, intern kontroll, rättvisande och aktuell redovisning, planering och uppföljning. Därutöver har respektive nämnd i budget 2006 utarbetat minst två verksamhetspecifika mål kopplade till god ekonomisk hushållning.

3.2 Bedömning

Den ekonomiska utvecklingen

Sammantaget visar nettokostnadernas andel av skatteintäkter att kommunens ekonomi förbättrats väsentligt då andelen prognostiseras till 98 % år 2005 jämfört med 105 % år 2004.

Den finansiella målsättningen, soliditetsmättet, har inte uppnåtts för delårsrapportens period. Det finns ingen prognos över soliditetsmättet avseende helår 2005 varför vi inte kan göra någon bedömning av uppfyllelsen av målet för år 2005.

I relation till den första prognosen som gjordes i april avseende utfallet t o m mars är resultatet avsevärt bättre. Nämnderna prognostiserade då ett resultat på sammantaget -25 mnkr. Vi noterar att nämnderna i delårsrapporten 2005 prognostiserar positiva budgetavvikelser med sammantaget 20 mnkr. Förbättringar har främst skett inom Vård- och omsorgsnämnden och BSN Öster. Vård- och omsorgsnämnden prognostiserar det största överskottet jämfört med budget på 21 mnkr. Vård- och omsorgsnämnden tillämpar sedan flera år tillbaka månadsbokslut i syfte att få en förbättrad ekonomistyrning. Några av de nämnder som befarar negativa budgetavvikelser redovisar åtgärder till kommunstyrelsen för att komma tillrätta med detta. Vi förutsätter att samtliga nämnder som prognostiserar negativa resultat arbetar aktivt för att i möjligaste mån undvika underskott.

Mot bakgrund av de redovisade investeringar och den prognos som lämnas vill vi återigen framhålla vikten av arbetet med en realistisk investeringsplanering i syfte att få en bra överensstämmelse mellan budget och utfall.

Kommunen hade år 2003 ett negativt balanskravresultat på -31 mnkr. Resultatet år 2004 uppgick till -44 mnkr. I förvaltningsberättelsen för 2004 angavs att uppkom-

na negativa resultat på 75 mnkr skulle regleras under 2005 och 2006. Vi kan konstatera att balanskravsresultatet i delårsrapporten uppgår till 107 mnkr och prognostiserat balanskravsresultat uppgår till 142 mnkr vilket innebär att kommunen kan reglera de uppkomna negativa resultaten inom angiven tid.

Utvecklingen inom verksamheten

Nämnderna har i olika omfattning behandlat måluppfyllelsen i sina delårsrapporter. I delårsrapporten för 2005 saknas kommunstyrelsens samlade bedömning av vad uppföljningen av målen innebär när det gäller utvecklingen av verksamheten i förhållande till de inriktningar som fastställts i samband med budgeten 2005. Detta bl a orsakat av att alla nämnder inte kommenterar det verksamhetsmässiga utfallet. Kommentarer om verksamheten saknas från utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden och barn- och skolnämnd Söder samt delar av tekniska nämnden. I avsaknad av en samlad uppföljning av målen är det inte möjligt för oss att uttala något om kommunens utveckling gentemot god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsmässigt perspektiv.

Vi ser det som positivt att kommunen i budget 2006 fortsatt med att vidareutveckla mål och riktlinjer för verksamheten. I delårsrapporten gör kommunstyrelsen en samlad bedömning av efterlevnaden av de i budget 2006 uppställda nämndsgemensamma målen för god ekonomisk hushållning. Enligt vår uppfattning skapar detta förutsättningar för att fullmäktige ska kunna bedöma god ekonomisk hushållning såväl ur ett finansiellt som ett verksamhetsmässigt perspektiv, i enlighet med lagstiftarens intentioner.

Lena Salomon

Certifierad kommunal revisor